

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. Minister van Volksgezondheid de heer H.M. De Jonge
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Ministerie van Justitie en Veiligheid
t.a.v. Minister van Rechtsbescherming de heer S. Dekker
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

15 november 2019

Onderwerp: oproep tot ruimte voor duurzame transformatie

Geachte minister de Jonge, minister Dekker,

De inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de inspectie Justitie en Veiligheid luidden vorige week gezamenlijk de noodklok: kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd, de jeugdbeschermingsketen in gevaar. Een urgente situatie die voor wijkteams -helaas- herkenbaar is. Ook onze medewerkers lopen aan tegen de geschetste problemen in de jeugdbeschermingsketen en zoeken dagelijks naar passende hulp voor deze kwetsbare kinderen en gezinnen.

In uw brief van 7 november jongstleden wordt de oplossing met name gezocht in het verbeteren van de organisatie van de jeugdzorg op lokaal, regionaal en bovenregionaal niveau. Met een nadruk op, desnoods van bovenaf opgelegde, samenwerking.

Gedwongen samenwerking komt op ons over als een voornemen dat haaks staat op de decentralisatie en de in gang gezette transformatie binnen het sociale domein. Het is naar ons idee aan de gemeenten zelf om hierin lokaal, regionaal en bovenregionaal hun verantwoordelijkheid te nemen.

Het voornemen biedt ook geen oplossing voor de zeer ernstige knelpunten die door de inspecties zo treffend in beeld zijn gebracht. We missen in uw brief de bredere maatschappelijke analyse, terwijl het rapport van de inspecties daar alle aanleiding toe geeft. Uit het onderzoek blijkt namelijk dat het om gezinnen gaat waarbij vooral de problematiek van ouders in het oog springt: "ouders met psychiatrische en/of verslavingsproblematiek, ouders met een verstandelijke beperking, huisvestings- en financiële problemen". Ook gaat het om "getraumatiseerde ouders als gevolg van huiselijk geweld, seksueel misbruik, geweld in het land van herkomst". En in een ruime meerderheid van de gezinnen is "tevens sprake van complexe echtscheidingsproblematiek".

Het versterken van deze gezinnen en het beschermen van de kinderen die daarin opgroeien vraagt naar onze mening om een fundamenteel andere insteek. Waarbij we niet langer negeren dat het niet alleen jeugd-problematiek betreft, maar een complex maatschappelijk probleem, dat multi-sectoraal benaderd dient te worden. Met het herordenen en onder dwang meer regionaal organiseren van jeugdhulp gaat kostbare tijd en energie verloren. Tijd en energie die we, schouder aan schouder, zouden moeten steken in de hulp aan deze ouders en hun naaste omgeving. In de wijken waarin zij wonen en waar hun kinderen naar school gaan. Gelukkig zien we daar ook al veel mooie voorbeelden van.

Daarnaast zijn er de grote knelpunten in de jeugdbeschermingsketen zelf die om een oplossing vragen. In geen enkel ander land houden drie verschillende organisaties zich bezig met het doen van onderzoek naar onveilige situaties binnen gezinnen. Samenvoeging en vereenvoudiging van taken zal leiden tot versnelling voor ouders en kinderen, een forse vermindering van werkdruk voor professionals en minder dubbel werk.

De wachtlijsten in de gespecialiseerde jeugdhulp vormen -al decennia lang- terugkerend een probleem. Meer (boven)regionale samenwerking is daar geen remedie voor. Als er geen uitgesproken visie met congruente vertaling naar inkoop, besturing en uitvoering aan ten grondslag ligt kan dit zelfs een averechts effect sorteren. Want zonder afspraken over afbouw en vrije budgetten voor lokale alternatieven, leidt dit tot instandhouding, of zelfs groei, van het aantal (gesloten)plaatsingen. Zolang er een bed voorhanden is zal dat bed gevuld worden, zolang er gesloten plekken zijn blijven we ze gebruiken.

Wij herkennen de door de inspecties geschetste ernstige knelpunten. Wij pleiten ervoor om de oplossing te zoeken met de doelen van de transformatie voor ogen: de beweging richting een meer inclusieve samenleving. Waar kinderen in hun eigen gezin en buurt opgroeien en naar school gaan. Met maatwerkoplossingen om het ook in deze kwetsbare gezinnen veiliger te maken. Dat vraagt samenwerking op de plek waar deze gezinnen wonen en op alle leefgebieden. Denk aan tijdelijke huisvesting voor een van de ouders, een groepsleider in het gezin, psychiatrische hulp aan huis, extra kinderopvang, schuldsanering etc. Dergelijke oplossingen zijn alleen te realiseren als je nabij bent, de wijk kent, budget hebt om alternatieven te bekostigen, je gesterkt weet door collega's uit andere sectoren en ruimte krijgt om naar alternatieven te zoeken.

Deze transformatie is een majeure beweging die tijd kost en van alle betrokkenen veel vraagt, graag dragen wij daaraan bij.

Marleen Beumer
Voorzitter Associatie Wijkteams

Contactpersoon:
Quirien van der Zijden
q.vanderzijden@associatiewijkteams.nl

Meer weten over de Associatie Wijkteams?
Kijk op www.associatiewijkteams.nl